

# TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

## KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések és nyilvtéri közleményeket jutányos árákról vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: **id. SZILBER JÁNOS.**

Társzerkesztő: **RÁSONYI PAPP MIKLÓS.**

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket jutányos árákról vesz fel a kiadóhivatal.

## Magyarország csatornahálózatának kiépítése.

A gazdasági élet fejlődésével jár a forgalmi eszközök természetszerű szaporodása. Egészséges állami élet gondozói utána látnak, hogy a forgalmi utakat, úgy a szárazföldieket, mint a vizeket nemcsak jó karban tartásuk, de a meglévőkhöz a szükséghez képest újakat építsenek, szóval, hogy a közlekedés eszközeit minél inkább kifejlesszék.

Az országutakon és vasutakon kívül, rendkívüli fontossággal bírnak a víziutak, mert tudvalevő, hogy a legolcsóbb a vízi szállítás. A tengerek nagy kikötő városok keletkezését, rohamos fejlődését, országok jólétét mozdította elő. Az ókori föníciaiak, a középkori velenceiek gazdaságukat és általános jólétüket tengeri vonalaiknak köszönték. A spanyol nagyságot is a holland hajósok szerezték meg a hátsóindiai szigetek légióját. Az angol vagyion is a tengeri hajózás gyümölcse.

A tengerbe szakadó folyamok mintmegannyi erei a szárazföldi élet vérkeringésének. A jól ápolt medrű folyamok a belviz hajózás valóságos áldásai. Ezeknek kiegészítő részei a

folyamok és tengerek közti hajózható csatornák, melyek helyes építés és czélszerűen irányított vezetés mellett a mezőgazdaságnak, kereskedelemnek, iparnak, hadászatnak megbecsülhetetlen szolgálatokat tesznek. Németország jól megfontolt tervei szerint egymás után építi hatalmas csatornáit. Franciaország már a Lajosok alatt felfogta fontosságát a csatornáknak és a földközi tengert az Atlanti oceánnal a Canal da Midivel kötötte össze. A kis Hollandia is több mint száz éve, hogy keresztül-kasul hálózta téreit kanálisai-val. Egészséges vérkeringés, olcsó közlekedés, gyors forgalom teszik a csatornákat kívánatosá mindenütt, ahol számolnak a fejlődéssel és óhajtják a jólét általánosodását.

Hazánk a kedvezőtlen politikai viszonyok nyügét sokáig károsan érezte. Harczokban és elnyomatásokban teljesen megbénult szavai nem tudtak fejlődést tartani a szerencsés külfölddel. Kétszeres kötelességünk tehát a multak hibáit és mulasztásait jóvátenni. Tudjuk mily drága a vasúti forgalmi berendezés és keservesen tapasztaljuk különösen aratás és cséplés után a vagon hiányt. Mily üdvös szolgálatot tenne egy néhány fontos vidéken át-

huzódó csatorna!

Hisző alföldünk egyenesen kinálkozik, hogy sik talaján csatornákat ásanak. A legkisebb fáradsággal és a legcsekélyebb költséggel lehetne pangó vidékeket elevenekké varázsolni.

Egy Szatmártól Debreczenen át Szolnokig, Szolnoktól Budapestig vezetendő csatorna új vidékeket hozna bele a nemzetközi forgalomba. Mert eltekintve attól, hogy felső Erdély, Szatmár, Szilágy, Bihar, Hajdu és Szolnok megye terményei vízi uton kerülnének Budapesten át Bécsbe, de Morva-Elbe és az Elbe-Odere csatornák kiépítése után, melyek már malhonap a megvalósulás stádiumába kerülnek, ezen csatornák által érintett vidékek egyenes érintkezésbe lépnének Németország szívével és a Keleti tengerrel, meg az északi tengerrel.

Budapest forgalmának emelésére és az egész Dunántul fejlődésére kétségtelen nagy befolyással bír egy Budapestent át Fiuméig a Balatonon át huzódó csatorna. Ennek építése csak Fiume és Károlyváros között mintegy 80 kilométernyi vonalon okozna nagyobb nehézséget, míg a Balatonnak egész hossza minden fáradság nélkül volna az utirányba bekapcsolható. E

## A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

### Apró vonások a nőkről.

Az asszony elveidből kiforgat, szokásaidat megváltoztatja, úgy, hogy végre önmagadra sem ismeresz. Ezt jelenti körülbelül a motto!

Minden tudomány nehéz, de mégis legnehezebb a nőisme; vagyha jobban tetszik: nőismetan; mert hát a többi tudománnyal csak boldogulunk valahogy s okkal-móddal kiismerjük magunkat, de a nőt, különösen valami szép, szeszélyes, csintalan nőt kiismerni teljesen még egy okos embernek sem sikerült. Azért mondja a példabeszéd is, hogy istent, embert, angyalt, ördögöt kiismerhetünk, de nőt soha. Apró vonásait elleshetni ugyan — de ebből még nagyon keveset ítélhetünk. Így beszélnek azok, a kik nagyon őszinték, egy kicsit udvariatlanok. Az alkotó legszebb remeke az első hölgy volt, így tehát a hölgy «isteni mű» s mint ilyen kell, hogy az egész emberiség boldogítója legyen, a mint hát ez köztudomás szerint úgy is van.

A hölgynek teremtésével ugyanis a szerelmet, mint a boldogság non plus ultráját földünkre ültet, a mely azóta az egész világot átölelve tartja magasztos erejével s bizonyosan soha ki nem ereszti karjai közül.

A nő a szerelemnek, a szerelem a nőnek köszönheti létrejöttét. E kettőt egymás nélkül gondolni sem lehet, a mi némelykor egy kis bajt is csinál, de ez elenyészik a sok boldogsággal szemközt.

A nő tette hőssé a férfit kezdettől fogva, a férfi tetszi a nőt angyallá mindvégig. A nő gyújtá lángra a költő lelkét, a költő lánglelke pedig dicsőíti, megörökíti a szerelmét. A nő varázsolja édené a földet és teszi paradicsommá a különben kietlen kertet, a mit világnak neveznek. Mindezek és számos isteni tulajdonságok folytán, a nő nemcsak arra képes, a mi szép, a mi jó a mi boldogító, — hanem elmondhatjuk, hogy ha valahogy az alkotó e feledkezik egy kváról, a világegyetem egy sivár ür lenne, a hol az emberek jöven létre mint a kóró, vagy a tulipán, boldog együgyűségben vadásznának tigriseket, halásznának ficzkádozó halacskákat lenne arról fogalmuk mi a nagyszerű. a s nem fenséges az egekbe ragadó!

Ezt állítják azok a kik ábrándozók.

A nők csak addig szeretnek, míg leányok; mert ha asszonyokká lesznek akkor már csak szeretetti, imádtatja, bálványoztatja magát.

Minden leánynak hivatása férjhez menni, de nem mindenkor a szeretettől indítatva, hanem némelykor csupán a társadalmi szokás zsarnoki hatalma által üzetve; mert mi-

kor a leánya serdülni kezd, az édes mama homeopaticce elkezd hajtogatni, hogy kedves szép gyermekem, a leánynak hivatása férjhez menni, csak azért mert a társadalom egy bizonyos határidőt tűz ki; a melyen túl a feledés, gonyolódás, vagy ennél is maróbb, szánakozó mosoly jut osztályrészül, a leánynak. A leánya ezt jól bevési lelkébe és azt mondja: miután minden áron férjhez akarok bennünket adni és ezt a parancsolatot annyiszor elmondják — utoljára magunk is belátjuk ennek szükségességét és férjhez megyünk. — Hol itt az érvelem?

Mit csinál a szív? . . . Az érző szív, a fenkölt lélek . . . Nem csoda aztán ha rámodják a nőkre, a boldogító a vágyunk, — hanem az a tudat, hogy asszony vagyok! Nem csoda tehát, hogy a férfiak ovatosak a — nősülésben! S kik rontják úgy el a nőt? Az anyák? Nem a társadalom maga.

Igen! Járjon egy leány két, legfeljebb három farsangot végig és ne menjen férjhez, már nem lesz ünnepe a hölgy; azért nem csoda, ha a gondos mamák nem tévesztik szemek elől a célt, hogy akármilyen módon és áron, de fel kell áldozni mindent, hogy a leány férjhez menjen. „Tizenkilenc éves már a leány, szent isten, siesünk, mert elkésünk!” Ez mindent kifejez.

Pedig 19 éves koráig még iskolába jár, azután legkevesebb másfél évig rövid ruhát hordoz, egy évig tart, míg a hosszú ruhát

# Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozók-

nál influenza után ajánltaik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ér kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alanti czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

hatalmas mű felépítésével Budapestről direkt indulnának hajók az Adriára és a kisebb tengeri gőzösök egész ideig jöhetnek fel.

E két említett nagyobb csatornán kívül a Szeged-Budapesti a Maros és a közép-alföld vidékét emelné. S az ezekhez csatlakozó kisebb és rövidebb csatornák, mint a másodrendű vasutak, viczinális érdekeket szolgálnának.

A forgalom e nagy arányu fejlesztésén kívül a csatornák áldásos befolyást gyakorolnának nemcsak az árvizek víz feleslegeinek nagy területen való eloszlása folytán ilyen veszedelmek elhárítására, hanem a belőlük kiinduló öntöző csatornák a szomszjas földeket itatnák meg. Az Isten áldása pedig bővebben omlana arra a kis jollétre igazán rászoruló szegény nemzetünkre.

A mi pedig a pénz-kérdést illeti, arra az a véleményünk, hogy ilyen fontos közgazdasági érdekeket szolgáló művek létesítésétől még milliárdokat sem szabad megtagadnunk, mert kamataikat busásan meghozzák és hálás befektetésnek bizonyulnak mindenütt.

Török László.

— **A megyék új beosztása.** Mint lapunkat értesítik, a belügyminiszteriumban komolyan foglalkoznak a vármegyék új beosztásával. Erre vonatkozólag a következő értesítést nyertük: Pestmegye az új beosztás szerint a Duna—Tisza egész köze közt terülne el s délen Kalocsa s Kiskunhalas alatt Algyő irányában metsződné keresztül. Hozzá lenne tehát csatolva Csongrád megye tiszán-inneni része Csongrád, Kistelek, Pusztaszer, Dócz stb. községekkel. Pestmegye déli részéből fennmaradt részből alakítanák Szeged megyét Szeged székhelyvel. Ehhez a megyéhez csatolnák még Bácsbodrogvármegye Bezdán és Ada feletti északi részét. Ezt azért tervezi így a belügyi kormány, hogy a bács megyei sváb faluk érintkezve a megye székhelyével, Szegeddel, a magyarosodást nagyban előmozdítaná. S Bács megyének még ez esetben is igen népes s nagyterülete maradna. A Tiszántul levő Csongrád megye

pedig beolvadna Csanádmegyébe, melynek északi részét a Körös képezné. Az új Csanádmegye székhelyéül Szentest hozza javaslatba a belügyi kormány. Makót pedig a megye székhelyének elvesztéseért más köztintézzettel kárpótolnák.

### Idők jele.

Ha majd akad ember, a ki hü tükrét óhajtja adni a mai mezőgazdasági életünknek, furcsa adatokra fog akadni. Nem áll módjában a mostan élő gazdának, hogy tárgyilagosan ítélje meg a saját kartársait, mégis akaratlan kitől belőle az elkeseredés bizonyos jelek láttára. Nézzük csak a jeleket, a földbirtokos osztály ellen kell panaszkodnunk. De menjünk sor szerint.

Szerény nézetünk szerint a mezőgazdasági foglalkozás kizárólagosan a földbirtokos osztály joga. A kinek nincs földbirtoka az ne legyen mezőgazda. Ez volna az elmélet. A gyakorlat ily merev határvonalat nem tűr és a gyakorlati élet természete hozza magával, hogy a földbirtokosnak szüksége van olyan erőkre, kik a gazdálkodást, a gazdálkodás jól megoldását segítik elő. Két segédesapat; a gazdatisztek és bérlők csapata adja meg a módot a földbirtokosnak arra, hogy könnyítve terheik, ossza meg a munkát úgy, hogyan azt a földbirtokos munkaképessége, szellemi ereje, anyagi viszonyai megengedik. A bérlők segítsége véleményem szerint szükségtelen és csak egy esetben ismerem el a bérlői rendszer jogosultságát és pedig akkor, mikor a földbirtok kiterjedése ugyszólván lehetlenné teszik az ön kezelést.

Már magában véve az a tény, hogy földbirtokomat, melyet magam is kezelhetnék. — bérbe adom vétek. A birtokos nem kereskedő és lehetetlen állítás az, hogy a birtok, mely egy bérlőt eltart, el ne tudjon tartani egy birtokost.

Ámde furcsa okoskodás, hogy a bérlő nagyobb eredményeket ér el, mint a tulajdonos, megteremtette a

bérlő rendszert. Az idea szép. Módomban áll, hogy jövedelemem egy részét megosszam mással, másokkal, bérbe adom a birtokomat. Lássuk a következményeket.

Azon előnyök, melyeket a föld nyújt, a könnyebb megélhetés utáni vágyódás egy egész ország fölfordulását hozta magával. A gabonakereskedő és a szatócs, az uzsorás és a marhakereskedő a szenzál és a közvetítő — föld után vágyódik. Szép és nemes dolog. De a türelem, a földhöz való ragaszkodása, a jövőbe vetett bizalma nem akkora, hogy megtakarított ezresein földet vegyen, hanem kapzsisága, furfangja, ferde észjárása arra ösztönzi hogy béreljen. Nézzük csak mi lehet az oka annak, hogy földvétele helyett földbérletet szerez. Nagyon egyszerű oka van. A saját birtok kizsákmányolása effektív veszteség, a más birtokának kizsákmányolása effektív nyereség. A differencia óriási. Minden minusnak egy megfelelő plus. A középut pedig sem itt, sem ott nem vezet eredményre, nem olyanra, melyet az üzlet, a bolt, a befektetés nélküli szenzálság, a jól kamatozó uzsoráskodás nyújt.

A vér tódul az ember arcába és a szegény pirja futja be, ha végig nézünk Magyarországon bérlői karán. Tisztelet a kivételnek. És még rosszabb lesz a jövőben. Ime már néhány érdekes jelenséggel találkoztam. A gabonakereskedés az utóbbi időben jelentékeny hasznot eredményezett. Mégsem olyant, hogy százezreket szerezhessen egy semmi vagyonu ember. Mit tesz hát. Hajszol protekciót, szerez bérletet. Ad olyan árt, mit egy tisztességes ember sem adhat. Miért? Hisz tisztességes embernek ott tönkre kell mennie. És a gabonakereskedő nevet a marhába — mert az urak a jó gazdálkodáshoz mit sem értenek.

Hát ő ki schasem volt gazda, értene hozzá? Kérdjük elszorulva. Ő érti: Nézzük csak hogyan. Valamely környékbeli gazdája, legyen az bárki; bizonyos tekintélynek örvend. Ezt jól

megszokja . . . Nos? Hogyan legyen egy leánynak ilyenformán ideje az önművelődésre? Mihelyt kilép az iskolából, a legelső teendője bucsut mondani könyveinek s mindabból, a mit tanult csak azt jegyzi meg fejcsékéjében, a mi eszményi; a történet, a nyelvtan szabályai, a helyesírás, a földrajz, stb. helyébe a «nagy leány» tudata lép föl lelkében, a melyet az udvarlók üres bókjai, a kedélyt izgató regények, a legközelebb elmult bálók emlékei tartanak fogva. De még sem! Tisztán emlékezik a növénytanra, akkor ha «kiérdemelt ifja» a rózsát vagy a kamillaszálat nyújtja át és azokat nagyon is helyesen elemzi a — a virágnyelv szerint; a mitológiából nagyon jól tudja, hogy kezdetben a nő és férfi egygyek voltak míg egygyek voltak, míg egy izben Zeusz — ő istensége tudta miért — ketté választá őket.

Innen keletkezett a feleség szó. Hanem hát ezen időtől fogva mind a férfi; mind a nő roppant levert és szomorú lón úgy, hogy a hatalmas ur komolyan félteti s nézni is megindult szenvedéseiken és vigasztalóul beléjük lehelte krost, kit mint Amort pingálnak, — ki azután oly erősen és elválaszthatatlanul össze szokta kapcsolni őket — hogy mind e mai napig a legerősebb lánynak a «Hymen»-t mondják. A francia nyelvből kitünően tudják recitálni: jamai, új tojours cést devis de l' amour!

Mindez ugyebár nagyon kevés arra,

hogy reálsan gondolkodjanak, de elég arra, hogy a társadalomban megállják a helyüket!

Pedig a mit a szellem ad, azt mi sem pótolhatja. Épen úgy van, mint ama bizonyos kerítés, a ki a gyönyörű virágmagokat nem tudja művelni, nevelni s így azok rövid idő alatt elsenyednek, elvesznek: így van a leánynál is. A mit szellemileg alkot magának, azt nem képes valósítani, lassan-lassan apathiába esik és egy pár évig, míg a piros arc rubin ajkak, égető szemek megvannak, ünneplélt lény és körülrajongják, élvez, mulat — de később . . . ?

A gondos mama ugyis tanítgatja leányát: a gavallérok iránt nyájas és barátságos légy. kosarat bálban egy világart se adj; a rizs porral egy bánj; hogy nagyon feltűnő ne legyen az «érdekes halványság» a szemeket így süsd le; úgy beszélj hogy: «Jónapot», «tudja maga», hallja maga stb. . . . No meg hogy jó háziasszonynak látszassál, hát a tésztát tojással kell készíteni . . . Hiszen mi sem tanultunk többet és azért mégis asszonyok lettünk! — hajtogatja a mama. És ez mindig így van, erősítik a kiábrándult szerelmese . . .

Kiknek van igazuk? Egyiknek sem! A gorombák!

Most tehát térjünk át a gyengédebb hibákra, ha ugyan szabad a kifejezést használnom, — vagyis apróbb szeszélyeikre, me-

lyekből egész határozottan állithatni, egy nő sem ment.

A hölgyeknek mulhatatlan sajátsága az enyelgés — s ha más tárgy épen nem akad, egy a madarakkal, galambokkal csirkékkel, vagy saját magukkal enyelegnek a tükrökből s nincs valami elragadóbb, bájosabb jelenség a vidám, enyelgő hölgnél, mert hát ki állhatna ellen a csábit, a mosolygó ajkaknak, a nevető szemeknek és a rózsapiros arcoknak.

Az igaz, hogy egy tulajdonság sincs tán jobban kifejlődve a nőknél, mint a nevetés és sírás, mert femme rit, quand elle peut, et pleure, quant elle veut, (A nő akkor sir és nevet a mikor akar) — hanem azért mégis sokszor erősebb természettel bírnak, mint a férfiak; (ne tessék bókna venni) mert bizony megesik, hogy a nők nevető szemekkel a legnagyobb fájdalmat rejtegetik s mosolyogva szenvednek, sőt saját füleimmel hallottam egy szellemes nőtől, hogy ő tán jókedvvel fog még ebből az árnyékvilágból felszállani a menyeknek országába. (A hölgyek ugyanis mind a menyországba jutnak. (Erre már igazán nem vugunk képesek mi férfiak, ehhez nem értünk.)

Türr A. Viktor.

Teljesen ártalmatlan arcszépítő szer a „Kamilla krém.“ Hatása bámulatos. Ára 1 kor. Kapható kizárólag a készítőnél: BALKÁNYI LAJOS a „Megváltóhoz“ címzett gyógyszer-tárában Csongrádon.

jól tudja az élelmes kereskedő. Ő most az egyszerű gabonás uraság lett. Az uraságnak mindenbe van beleszólása. Három-négy község ügyeibe beleszólhat. A három négy község egy csapásra az ő embere. A községek szomszédközségei is. És így lesz az „uraság“ gabonakereskedő és a gabonakereskedő „uraság“. Vajjon mi lesz a birtok: egy közraktár, mely előleget ad a gabonára, vagy egy gabonakereskedő magtárhelyisége? Akár ez, akár az lesz, bizonyára egy 12—15 évre kötött határidős üzlet összekötve egy földszaroló intézettel. Ott buza és buza fog teremni 15 éven át, aztán nem fog teremni semmi.

Láttam olyan esetet is, hogy a bérlő pálinkamérést és szatócsboltot rendezett be, a munkásait nem engedte soha a birtokáról, úgy, hogy még a vasárnapot is ott töltötték. Es tudom biztosan, hogy a munkás arról a birtokról napszámot el nem vitt. Az esetek egész légióját tudnám felsorolni, de ez a kettő is elég a tények megvilágítására.

A földbirtokos osztály érdeke, hogy tegyen valamit ebben az ügyben. Pedig könnyen segíthetne ezen a bajon. Számos bérlő kiadó ebben az országban. Csak egyszer határozzák el a birtokosok, hogy csak olyan bérlők reflektálhatnak, kik gazdasági tanítványt végeztek, vagy igazolni tudják, hogy 15 éve bérlők.

Ha ezt az egyszerű eljárást követnék birtokosaink, 20 év múlva nem volna olyan gazdája ennek az országnak, ki ne volna méltó arra, hogy számottevő legyen a gazdátársadalomban. Akkor aztán bátran kiléphetünk, mert egyik leszünk testben és lélekben.

Még csak egy pár szót. Azt mondják a birtokosok: mindegy, hogy ki a bérlő, hisz a szerződésben a legpontosabban körül van írva a gazdálkodási rendszer. Hát ez igaz. Ezzel úgy vagyunk, mint az egyszerű asszonnyal, ki a ruhát lógatta az udvarra. Az ura mondja: minek teszed oda. Ellopják. — Te csacsi, felel asszony: hiszen megvan olvasva minden darab, hogyan lophatnának el belőle.

Látott már valaki bérszerződést, melynek minden pontját megtartják? En nem. Nehéz sor az, midőn a gazda tönkre megy és kereskedő akar lenni. Megmentett vagyona roncsaival a könyörületességre számít, hogy tőle vesznek a régi tisztelők. A tisztelet csak a vagyonnak dukál, a szegénységet kikerüli. A gazdán csak a gazda segíthet. Ugy rémlik előttünk, hogy fogy a főka és sok az eszkimó. Gabonakereskedők és szatócsok, uzsorások és elcsapott bankigazgatók, szenzálok és közvetítők, hódító hadjáratra indultak. A pénz nem elég, több pénz kell a tisztelet, becsület fogytán van, helyre kell állítani, a vevő okoskodik, az eladó okoskodik, a kereskedő lusta a munkára, neki tehát föld kell, az érzéketlen, az nem érez, kerüljük meg a népet, annak még nem fáj a háta és adjuk a bért előre — tán még diszkontót is kapunk. A földbirtokos osztályon mulik, hogy ne legyen így.

## UJDONSÁGOK.

— **Névnapi tisztelgés.** Tegnap, Imre napja alkalmával az előjáróság testületileg tisztelgett Tasnády Imre főszolgabírójánál, ki is a névnapi tisztelgőket a legbarátságosabban fogadta. Számosan keresték fel még jókívánatokkal névünnepe alkalmával Sinkó Imre községi II. bírót.

— **Kérelem a közönséghez.** Az építendő orosháza-szentes-csongrádi vasutnak Szentes-Csongrád közötti szakaszán a töltéscsúszó vonalának kijelölése kezdetét vette. Felkéri a közönség, hogy a vonalon dolgozó mérnököket munkájukban támogassa, mérnökök dolgát ne akadályozza, nekik az esetleg szükséges felvilágosításokat az ügy érdekében megadja, — különösen pedig a mérnöki jeleket, jelzőkarókat védelmében részesítse.

— **Értekezlet.** A függetlenségi 48-as párt népes értekezletet tartott az elmúlt vasárnap a Kaszanitzki-vendéglőben levő saját helyiségében. Az értekezlet egyedüli tárgya a megyebizottsági tagok választásának megbeszélése volt, melyhez általános tetszés mellett szólott dr. Szarka Mihály. A nagy hatású beszéd elhangzása után 150 választó nyomban aláírta támogatását a párt jelöltjei részére. A jelölt értekezlet november hó 6-án tartatik meg, ugyancsak a 48-as kör helyiségében.

— **Földárverés.** Orgovány, Szabadszállás, Jakabszállás és Bugacz pusztá határában szántóföld és szőlőnek alkalmas parlag 4—20 holdas parcellákban f. hó 20-án a helyszínen el fog árvereztetni. Bánatpénzül 20 korona fizetendő le holdanként a fennmaradó összeg pedig 20 év alatt lesz fizetendő.

— **Asztaltársaság** Az iparos ifjak körében mozgalom indult meg egy asztaltársaság megalakítására, mely később ifjusági egyesületé alakulna át. Hogy mily célt szolgálja jövőben az egyesület arról biztos tudomásunk nincs. Mi a magunk részéről azt tartanánk óhajtanónak, ha az asztaltársaság helyett Kath.-legényegyletet alakítana az ifjuság, mely az ország több helyein virágzóan működik s áldásos missiót tölt be.

— **Katalin bál.** Ez évben nem lesz megtartva városunkban a szokásos Katalinbál. Ennek okát pedig leginkább abban találhatjuk, hogy a mulatságokat rendező egyesület testületek nem egyeztek meg maguk között az általuk tartandó mulatság idejét illetően s így egyszerre több mulatság is tartatik, minek természetes következménye, hogy egyik sem felel meg a hozzá fűzött reményeknek. Mikor pedig tényleg ideje volna a mulatság rendezésének, akkor balsiker iránti tartózkodás folytán egyik sem mer belebocsátkozni.

— **Vitás szőlőutak.** A szőlőutak kiigazítása sok huzavonára adott alkalmat. A mérnöki munkálatokat teljesítő mérnök pontosan teljesítette bár a felméréseket, mégis egyesek sérelmesnek találták, hogy szőlőjükből nagyobb területek az uttestbe estek. Nem is nyugodtak bele, hogy területüket örökre átengedjék s áll. mérnököt hozták saját költségükre, ki a felméréseket újból eszközölte s a mesgye karókat vissza is rakatta régi helyükre. Kíváncsiak vagyunk, hogy most már melyik mérnök felmérése a helyes? S nem-e kerülnek vissza a mesgye karók arra a helyre, melyre a felmérési munkálatokat teljesítő mérnök helyeztette?

— **A rakonczátlanok.** Szalkai András és Bárdos Ferencz fiatal legények nem igen tartják szemelőtt a kihágási törvényeket s gyakran rakonczátlanok az utcai járókelők nem kis megbotránkozására. Az elmúlt héten is ily utcai botrány rőtönzéseért jelentették fel őket a bírósághoz.

— **Gyűlések a vármegyében.** November hó 6-án Szentesen, 9-én Szegváron, 11-én Horgoson, 13-án d. e. Csongrádon d. u. pedig Csanyon népgyűlés lesz, amelyek mindegyikén Kelemen Béla orsz. képviselő is meg fog jelenni, hogy agításon ama tervnek megvalósítása érdekében, hogy a latifundumokon levő községek megszüntessenek.

— **Kis tolvaj.** Egy 13 éves fiú állott az elmúlt héten kihallgatás alatt a községi

bíróságnál, ki azzal volt gyanúsítva, hogy Keller János kárára 24 koronát lopott. Az ifjoncz nagy lelki nyugodtsággal forgatta ki ruhájának zsebeit, hogy bárki győződjék meg, hogy neki még egy fillérje sincs, nem hogy 24 koronája volna. Mikor azonban a rossz csemetének töredelmes vallomás ellenében teljes bocsánatot ajánlottak fel, mégis csak elő került a szunyogháló egyik zugából Keller 24 koronája.

— **Avató ünnepély.** A kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet avatja fel új épületét. f. évi november hó 12-én; ezzel kapcsolatban ünnepli a tanítóképző Csepreghy Endre képzőintézeti igazgató negyven éves szolgálati jubileumát és a pest-pilis-solt-kiskunmegyei általános tanító egyesület diszközgyűlést tart. Az ünnepély sorrendje: Reggeli 8 órakor istentisztelet az új-templomban s ennek kiegészítéseképpen az állami tanítóképzőintézet új épületének egyházi megáldása. Felavató ünnepély és jubileum. 1. Hymnus. Énekli az intézet ifjusága. 2. A képezde igazgatótanácsának elnöke: Tóth József kirtanácsos, tanfelügyelő ur üdvözlő a miniszter képviselőjében megjelenő dr. Neményi Imre miniszteri osztálytanácsos urat. 3. Dr. Neményi Imre miniszteri osztálytanácsos ur fölavató és üdvözlő beszéde. 4. Csepreghy Endre igazgató ur a vezetésére bizott új intézet épületét átveszi. 5. Alkalmi óda Móra Istvántól. 6. Tóth József kirtanfelügyelő ur a tanítóképzőintézet igazgatótanácsának az élen üdvözlő a jubileumt. 7. Dr. Szerelenhegyi Károly polgármester ur üdvözlő beszéde a város nevében. 8. Bíró Ádám urnak, az egyesület diszszónokának üdvözlő beszéde. 9. Üdvözlések. 10. Szózat. Énekli az intézet ifjusága.

Az élelmiszerek drágulásához. Majdnem minden élelmiszerek árának emelkedése arra kényszeríti háziasszonyainkat, hogy újabb megtakarításokról gondoskodjanak. Ez alkalomból arra emlékeztetünk, a mire gyakrabban utaltunk, hogy a Kathreiner-féle Kneip-maláta kávé használatával nagy megtakarítás érhető el. Sok esetben a babkávét teljesen nélkülözhető s így nem egy többlet kiadásért kárpótlást nyerhetünk. Előtelettel mentes háziasszonyok különben is már régen «tiszta» Kathreiner-kávét adnak az asztalra s a mint a tapasztalat tanítja, a ki egyszer már megszokta, nem akarja többé nélkülözni. Erősen elkészítve a „Kathreiner-féle Kneip-maláta kávé“ ízében igen kellemes s különösen gyermekeknek tápdús és vérképző. E mellett az étvágygerjesztő kávé szín eléréséhez sokkal kevesebb tej is szükséges, mintha az erősen színező kávépotlékokat használjuk; tehát itt is van megtakarítás. Mind ezeket az előnyöket természetesen csak a „valódi“ Kathreiner-féle Kneip-maláta kávé nyújtja. Hangsúlyozzuk ezért a bevásárlásnál a Kathreiner nevet és kérjük az eredeti csomagokat Kneip páter arcképpel és ne fogadjunk el nyitva mérlegelt pörkölt termékeket vagy másképpen csomagolt hitvány utánzatokat.

— **Vásárendelvényezések új rendje.** A belügyminiszter leiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, amelyben tudomásukra hozza, hogy a földmivélségi és kekedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalások után úgy intézkedett, hogy jövőben mindennemű vásárendelvényezési, vásáráthelyezési, vásárrendtartási, helypénzdijszabási ügyekben a törvényhatóságok kötelesek véleményadásra felhívni az illetékes gazdasági egyesületeket és közgazdasági előadókat. Ily ügyekben eddig csak a kereskedelmi kamarák adtak véleményt. A törvényhatóságok a jövőben a vásárügyeket a beérkezett véleményekkel együtt terjesztik fel döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez.

Görvélykór egy rettegett gyermekbetegség, még pedig nem annyira önmaga, mint következményei miatt. Dr. Ziemssen, müncheni híres tanár ama kijelentése, hogy gyermekkorban görvélyes, felnőtt korban tuberkolózus, nagyon is gyakran érvényesül. A görvelt tehát minden erővel kell leküzdeni. Friss hegyi és tengeri levegőben hasznos gyógymódot bírnak, melyek támogatásul szolgál az újonnan felalált és orvosilag ajánlott „Sirolin“. Ezen kftűnő, gyermekek által szívesen vett és mindig jól emészített syrup használatánál még a legrosszabb városi levegőben keletkezett daganatok, szemgyulladások stb. is elenyésznek. Még a görvélykór nehéz eseteinél is a „Sirolin“ fényes eredményeket ér el.

— **Uj szultán szivarkák.** A dohányjövődékben új szultán szivarkákat hoztak forgalomba. Az új cigaretták 5 darabonként csinosan kis dobozokba csomagolva, 20 fillért kaphatók.

— **Egy 20 filléres izgató története.** A pénznek, mégha csekély 20 filléres is, megvan az értéke és így a szerepe is az életben. És ez a kerek kis nickel-

pénz nemrég egy családot majdnem egy nagy vagyontól fosztott meg. Ugyanis egy bérmentetlen levelet kézbesített a minap a posta egy ismert tábla bíró nevének címére, a ki azonban visszautasította a 20 fillér portóbüntetéssel terhelt borítékot. Férje unszolására azelőszobában utóért levélhordótól visszavette. Nagyon bosszankodott azonban a nagysága, midőn a borítékot felbontva abban egy sorsjegyet és ennek nyugtáját találta. A bíró ezután megmagyarázta, hogy az előző napon vásárolt egy sorsjegyet felesége születésnapjára és ennek számát nem jegyezte meg és a nyugtával együtt a bankházban felejtette.

A bíróné szemrehányásokkal fogadta e születésnap ajándékot. A bíró, hogy megszabaduljon a kukli-péridikálációtól, a klubba akart menekülni. Már éppen az előszoba kilincsét fogta, midőn két uriember besöngéretett Török A. és Társa (Budapest, IV. Teréz-körút 46. alatti) bankházából, hogy előző napon vásárolt sorsjegyre a 400,000 koronás nagy nyerevény negyed részét ki fizessék.

A bíró örömtől reszkedve vezette be a küldöttet feleségéhez, aki most már hálásan borult férje nyakába és megbocsátotta a postának is, hogy a borítékról véletlenül leesett levélbélyeg hiányát 20 fillér büntetést szedte be.

#### Anyakönyvi bejegyzések.

október 30-tól november 6-ig.

**Születések.** Csikós György, Maszlag János, Magyar Lajos, Deák Francziska, Kádár Imre, Keller, József, Czombor János, Varga Dudás István, Huszka Mária, Fűri Mihály, Bacsa Erzsébet, Csernus Ignác, Tyukász Julianna, Lajos Anna.

**Eljegyzések.** Darányi János Rác Viktória, Kocsis István Révny Anna, Turi Sándor Csermák Francziska, Nagy András Turi Margit, Lantos Gábor Varga Julianna, Molnár István Rác Anna, Szabó Márton Faragó Ágnes, Csernus József Kallay Erzsébet, Dányi Márton Nagy Rozália, Balog István Versegly Rozál. — Varga Mátyás Csépe Erzsébet, Donka István Harmay Julianna, Klucsa András Szabados Mária, Oláh Lajos Gyovai Ralfa Veron, Kása István Tölös Erzsébet, Nagy Gábor Révész Mária, Szórfi András Szóke Julianna, Tisza Kálmán Lakatos Julianna, Varga Rókus Gyovai Anna, Gyöngyösi Mihály Kajtár Viktória, Antal János Sági Zsófia, Mayer Ferencz Fodor Mária, Pető János Viktor Etel Magdolna, Szivák József Nagystók Francziska, Magócsi János Nagypál Julianna, Boris János István Kása Mária, Kádár József Pintér Margit, Boros János Percze Máriával.

**Házasságkötés.** Kuruczleki István Turi Mária, Kátai Mátyás Csenki Francziska, Surányi Pál, Tánzos Veron, Tari Menyhért Bori Magdolna, Maszlag István Csépe Mária, Bertus Imre, Cseh Rozália, Balog Ferencz Percze Margit, Maszlag Ferencz Forgó Terézia és Atkári János Marik Erzsébettel.

**Halálozások.** Sági Mária 21 éves b-sihagymáz Kása Ilona 2 hónapos tüdőhurut, Hajdu Farkas 47 éves csontgümőkór, Sata Pál 26 éves tüdőgümőkór, Német Mária 75 éves aggkor, Samu Rozál 62 éves szívtágulás.

## Közgazdaság.

### A takarmány hiány pótlása.

Az országszerte beállott takarmányhiány következtében fellépett bajok elhárítására nagy segítséget látunk abban, hogy megismertetjük azon módokat, a melyekkel kiegészítjük magukon segíthetnek. Ezen módok abban állanak, hogy a rendes gazdasági viszonyok között fel nem használt, vagy kevésbé fontos célra fordított növények mellékterményei takarmányozási célra helyesen felhasználhatók.

Ilyen melléktermények a szőlőtörköly és a dohányzarjak. A szőlőtörkölyt lehet etetni frissen kifőzve, besavanyítva és megszáritott állapotba. A három első állapotban szalmaszeccskával kell keverni, száritott állapotban pedig megdarálva használható fel. Megjegyzendő, hogy a száritott szőlőmag értebbet, mivel a bogyóhéj keveset ér, a kocsány pedig tápláló erőt alig tartalmaz. A szőlőmagot úgy kell kiszáritani, hogy a törköly vasvillával szétszaggatandó s így meglaítva szellős helyen kiterítendő. Igen természetes, hogy a száritás csak jó időben s többször megforgatva, tehát kellőleg gondozva sikerül.

A törkölyt éppen úgy kell savanyítani, mint a káposztát, nagyban kifalazott, vagy falazatlan vermekbe, kicsiben kádakban erősen le kell gázolni és le földelni; hogy a levegő hozzá ne jusson. A földelés előtt azonban szalmával vagy gazzal behintendő, hogy a föld a törkölyre ne essék. A friss törkölyből egy kinőtt marhának 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, juhnek 1,

sertésnek 1/2 kilót lehet adni. A kifőzött törkölyből sokkal kevesebb tápanyag tartalmánál fogva 2—3-szor annyit meg lehet etetni, mint a friss törkölyből.

A megszáritott szőlőtörköly mindenes-től, t. i. a kocsány, bogyó és szőlőmag együttvéve is megdarálható, de mivel a tulajdonképeni tápanyagot a szőlőmag adja, az e célra alkalmas kirostálással az előbbi alkotrészeketől elválasztva s megdarálva, eredményesebben használható fel. Ez utóbbi oly értékes takarmányt szolgáltat, hogy csaknem a korpával felér. A megdarált szőlőmaghoz ugyanannyi korpa adandó, mint a mennyi annak sulya.

A dokánykacsok és sarjak oly módon használhatók fel okszerűen takarmányozási célra, hogy a dohányföldön a kórók meg-hagyandók, mely esetben azokon késő őszig sok kacs és sarja levél fejlődik ki s ha ezeket a dér megcsipi, aggály nélkül lehet a juhokkal s rideg marhával a tél beálltaig legeltetni.

A takarmány hiányra való tekintettel a miniszter ur folyó évi szeptember hó 11. 82,223. szám alatt kelt rendeletével kivételesen, megengedte, hogy a jövedéki szempontból kifogás alá nem eső dohánytermelők a dohánykórókat téli legeltetés céljából külön engedély kikérése nélkül meghagyhassák.

## HIVATALOS RÉSZ.

### HIRDETMÉNY.

Közhírré tételük, hogy a gabona töz-sdei árzárlatok hetenként háromszor és pedig hétfőn, szerdán és szombaton a m. kir. postahivatal ajtaján ki vannak függesztve, a hol is az érdeklődő gazda közönség által megtekinthető.

Csongrád. 1904. november 2.

Faragó jzö,

## CSARNOK.

### Vihar.

Irta: Szilágyi Ferenc.

Kán fürgeteg van, zugva bontogatja  
Sötét szárnyát zord fellegek csapatja.  
Kis ablakunk a zápor veri egyre,  
Száguld a szélvész ki a végtelenbe,  
Dördül a mennyből haragos zenével  
S hogy ránk sötétedett zordonan éjjel:  
Meleg fészünkbe csendes kis szobánkba  
El-elsuhan fájó emlékek árnya . . .  
Ha kívül koldus kocogtat szerényen  
Nyiss ajtót néki én kis feleségem!

Jöjjön be hozzánk, dideregve, éhen,  
Bujdostam én is álmatlan az éjben.  
Bolyongtam én is elhagyottan, árván,  
Be sokszor volt az utca köve párnám . . .  
Harmat füröszött, dér takart fehérén.  
Nyiló pagonyban erdők rejtekében . . .  
S csak egyre üzött kergetett tova  
A sulytó sors zuhogó ostora,  
Ha kívül koldus kocogtat szerényen  
Nyiss ajtót neki, én kis feleségem.

Jöjjön be hozzánk, hadd mondok neki  
Az én szívem is csordultig teli . . .  
Mi benne forr, bennem is ég a láng,  
Ugyanegy felhő árnya hullt reánk,  
S ha tisztult is már az én egem,  
De azt a multat nem feledhetem  
S nem felejttem míg egy is akad  
Ki hontalan jár ablakunk alatt.  
Ha kívül koldus kocogtat szerényen  
Nyiss ajtót neki, én kis feleségem,

Még békén jönnek. Ma még koldusok  
Az éhező rongyos milliók.  
Ma még reszkedve tartják jobbukat  
Mely holnap tán már halált osztogat.  
Dagad az az . . . ma szük a medre még  
Holnapra tán bömbölve veti szét.  
Ma göggel áll utunkba még a gát,  
Holnapra örvény jelzi csak nyomát  
. . . S ha kívül koldus kocogtat szerényen,  
Nyiss ajtót neki, én kis feleségem.

## ÉS ITT . . .

És itt a nap és újra itt az óra,  
Midőn mindig — mindig találkozánk —  
Elmentem az édes találkozóra  
S szívemben égett, lobogott a láng . . .  
Most itt ülök egyedül kis szobámban  
És elmerengek bájos képeden —  
Töprengek egyre csak — szenvedve lázban  
Mért nem láthatlak újra édesem?

Elmult . . . csak emlék . . . édes. fájó emlék.  
Ki tudja . . . lesz-e még találkozás?  
Mond édes, gondold te tán, hogy lesz még?  
Hiszen az élet utja olyan csodás.  
A kik szeretnek . . . azok elszakadnak,  
Mi se találkozunk már . . . érzem . . .  
Nem is örülhetek a szép tavasznak —  
Mért nem láthatlak újra édesem?

És elmerengek — kis fehér szobácska  
Kit látsz vendégül . . . mond csak ki van ott?  
Talán ott is maga ül a leányka,  
Kinek hasonló fájó sors jutott . . .  
Ő is mereng . . . tán én vagyok előtte,  
Vagy sir . . . zokog . . . busan, keservesen —  
Elöttem mindez mért homályba fődve,  
Mért nem láthatlak újra édesem?

Balázs Dezső.

### Az én dalom . . .

Ősszel szállt le fecskemadár keletre,  
De visszatér tavaszi kikeletre;  
Ősszel szállt el boldogságom, reményem,  
De nem tér meg, minden sugja, úgy érzem.

Kikelettel virág, ember újra él,  
Velük együtt rengő malár, dalre kél;  
Zengek én is, új dal mond majd a lautom:  
Elveszített boldogságom siratom!

Szundy Károly.

### Egy szép asszony . . .

Egy szép asszony messze tőlem, távol  
Kivilágos — kiviradtig tánczol, —  
Gondolata, ha néha rá téved;  
Olyat kaczag, mondani is vétek.

Valahányszor és gondolok rája,  
Bekezdek egy édes — bus nótába  
S oly szomorút gondolok felőle,  
Hogy a szívem majd meghasad tőle.

Székelly Andor.

### ÚJ ÉLET.

Már nem vagyok a szerelemnek  
Pazarló, gőgös Krözusa,  
Témáért már a multba járok,  
Vagyok már szóke, barna lányok  
Emléketeknek koldusa . . .

Fakó kedélylyel, néma szívvel  
A régi utcák sorfalán  
Botorkálok alamiznáért,  
Hogy a közöny, mit sorsom rám mért:  
Fel enged lelkemről talán . . .

A verses könyvem csöndes éjszakán  
Csak olvasom, csak forgatom . . .  
Sorok, mi pengve pendülök,  
Rimek, mi csengve csendülök: —  
Mintha nem is én irtam volna tán  
Megannyi édes, lázas éjszakán!

Ráskai Ferencz.



## Kender föld

160 □-öl

80 koronáért azonnal eladó.

Tudakozódhatni a kiadóhivatalba





**BRÁZAY-FÉLE SÓSBORSZESZ**

A ki naponta Brázay-féle sósorszeszszel öblögeti a torkát, elejét veszi a meghűléstől eredő torokbajnak.

**CREME IDEAL**

A legjobb köz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrképzést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitünően tartja az arcpórt, azért mulatságok előtt kitünően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

**VÖRÖS KERESZT**  
GYÓGYSZERTÁR TORONTÁL-SZÉCSÁNY-  
CSONGRÁDON:  
Wiesner Lajos gyógyszerész urnál  
„SZT.-RÓKUS“ gyógy-szertár.

**OLÁH JÁNOS**  
gépész-lakatos

Csongradon. Jegenye-utca 3. szám.

Tisztelettel értesitem Csongrad és vidéke t. könségét, miszerint gépész-lakatos műhelyemben minden ezen szakkörbe vágó új és javítási munkálatokat jutányos áron pontosan és gyorsan készíttetnek el.

Javitok és ujjonam felszerelék cséplő-gépeket, s minden egyéb gazdasági gépeket és felszereléseket, szivattyus kutakat, szivó és szivó-nyomó szerkezettel, villanycsengőket, kerékpárokat, varró-gépeket, disztakatos munkákat, fegyvereket, permetező készülékeket, épület munkákat stb, valamint mindezeket új állapotban is a legjutányosabb áron szállítom t. megrendelőimnek jótállás mellett. Szives pártfogást kér.

**Oláh János**  
gépész lakatos

**INGYEN!**

kap mindenki kívánatra egy érdekes s bevásárlásnál nélkülözhetlen 1500 illusztrációval ellátott árjegyzéket.

Mielőtt bármit rendelne, kérje egy levelezési lapon ezt a bő tartalmú árjegyzéket, mely az összes szükségesleti cikkek újdonságát magába foglalja.

Kertész Henrik **BÉCS, I., Fleischmarkt 18-235.**

**ALKALMI VÉTEL**  
32 drb csak 6 frt.

A legszebb ajándékot képez a mi Glória ezüst evészkészletünk, mely áll:

6 drb. legfin. gloria ezüst csőkanál	villia egy daraból
6 " " " " " " " " " "	késbevértett acélpengével
12 " " " " " " " " " "	kávéskanál
1 " " " " " " " " " "	tejmérő
1 " " " " " " " " " "	levesmérő

32 drb összesen 6 frtért Valamennyi a legfinomabb kivitelben, a melyek ára ezrel tí háromszor annyi volt és most csak a túllhalmozott raktár folytán csak 6 frtért árusítatnak. A Glória ezüst egy kiváló tehér nem mely állandóan változatlan marad és teljesen pótolja a drága igazi ezüstöt. Tisztasára csakis szappanos víssel kell használni. Hogy mindezekről bárki is meggyőződjék kézzel gyök nem tetszés esetén a pénzt minden levonás nélkül vissza adni. Szétküldés csakis utánvét ellen vagy az összeg előzetes bet. áldása ellen **LEO LATEINER** gyári raktárából **Bécs I/63 Welzelle 31.** Használó megfeketelő utánzóktól óvakodjunk. Az én evészkészeteim eredeti gyártmányok.

**A leghiresebb** házi és ipari célra l. **styriai kötőgépgyár** magyar képvisellete Budapest, VIII., Erzsébet-körut 23. Részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Varrógépek és kerékpárok raktára. **FOGL JÓZSEF LAJOS.**

**Minden család pénzt takarít!!!**

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajouer 6 szem. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
50 rőfös vég bőr vászon csak 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak 9.45	30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás l-ma kanavász csak f. 4.55	50 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6.85
Remek női ing vászomból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek nő Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás l-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csiko csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hesszu és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszu, 1 1/2 mtr széles csak f. 1.05	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.35 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
				<b>Nemzetközi keresk. ügynökség.</b> Budapest, Kerepesi-ut 65. sz. I. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

**!!Szőlővessző!!**

A világhírű „DELEWARE” adja a legjobb bort! Oltani, permetezni nem kell!!

**A phyloxera-ellenáll!!!**

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. Nagymennyiségű deleware vessző és

**Szőlőoltvány eladás!**

C z i m:

**Szgyártó Nagy Mihály**  
FELSŐ-SEGESD.

Lugas vesszők 20 drb. két órással csak **20 korona.**

**P**énz törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénztintézetektől a földbirtok és ingatlan <sup>3/4</sup> értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

**Személyhitelt!** papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, ke reskedőknek és

iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

**gyorsan és discretén.**

— Bank és magánadósságok conventállása. —

**LANG SAMU** bankbizomány Budapest, Nagymező-utca 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. (Válaszbélyeg.)

# Részletfizetésre kapható

Butor, képek, Zongora, Czimbalom, Szönyegek (Perzsa és Smyrna), Faliórák bármilyen nagyságban, Ékszerék, Férfi és női ruhanemű. Mindennemű divatcikk, Vásznak és Fehérneműek, ugyisint varró, és kötőgépek, Kerékpár, valamint bármilyen gazdasági gépek. Minden cikkért, ugy minőség és kiállítás szempontjából felelősséget vállalunk.

Első Budapesti áru- és érték-részletfizetéses hitelszer zési vállalat

**Rozenfeld és Laufer**

Budapest,

VIII., ker., József-körút 9. szám. Rökk Szilárd-utca 8.

**A vidéken lakó családoknak**

**mellőzhetetlen**

a **hygienikus és teljesen szagtalan** csász. és kir. szabadalmazott

**szobakloset,**

mely mint elegáns butordarab, bármilyen lakásban elhelyezhető.

**Betentelő kocsik**

**Hyg. köpcseszék**

**Bidettek és irrigatorok**

• **Mosdó- és fürdőkádak.**



képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

**GUTTMANN L.**

closet-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám. (Kossuth Lajos-utca sarkán.)

# Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”



**jegygyel**

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.



**Mindenütt kapható!**

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.



# FERNOLENDT

**czipőfénymáz** fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és **fényerem** világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt **tarlóssá** teszik. Elviselt foltos czipők sárga, vagy barna bőrből a **Lyosin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832.

Gyári raktár Budapest, V., Lipót-körút 24.

Kapható mindenütt.

(Briefadresa Wien III/I.) für Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife.

## Az amerikai kiutazásról

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem főgnak arra kényszeríteni, hogy Fiumén kereztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tizennyolcz napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A köz-égi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiumei tizennyolcz napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengeri utazást nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán kereztül akar utazni, ahonnan 7 nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiumei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnöknek, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétséglelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta. Oderbergen kereztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan 7 nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynökök vagy megbízott senkit fel nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkoczkáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az legzezszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol feltartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti czimére szóló táviratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynökötől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartásuk s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap.

Missler F., Bremen.

# Minden alkalomra

legszebb emlék egy szép fénykép! Bármilyen időben szépen sikerült fényképeket készít **Szilber J. Antal** fényképészeti műterme.

Üveg műterem!

Hideg időben: ünnep és vasárnapokon fűtve!

# NOVEMBER 1-től



## Oriási karácsonyi eladás

összes pamut, selyem és mosó szövetek, szőrmeáruk, férfi és női ruhaneműekben stb.

**Bámulatos olcsóság!**

## Bő tartalmu mintagyűjtemény

férfiruha szövetek, vászonárak stb. kívánatra bérmentve azonnal küldetik.

### LUDWIG ZWIEBACK & RBUDER

BÉCS, VI, Mariahiiferstrasse csak 11.

**Kiemekül illusztrált divatárjegyzék.**

## Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett

(Téli és nyári gyógyhely.)

Európa leggazdagabb természetes kénes hévíz forrás 49%. 17 millió liter napi mennyiség. Reuma, csusz és köszvény ellen, ivó- és fürdő gyógy mód.

**Téli idény ez évben bevezetve.**

165 kényelmes lakószoba, ez évben újonnan berendezve. 70 holdas park és erdő. — Évi forgalma hét ezer állandó fürdő vendégnél több.

Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedés; állandó fürdő orvos; vasúti állomás, posta, távirat, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

**Penzió:** Október 1., május 1. fürdés és teljes ellátás 18 forinttól feljebb hetenkint.

### Vertisztító-tea

Willheim Ferenc gyógyszerésztől, cs. és kir. udv. szállító Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt egy jó és hatásos, vértisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet Wilhelm Ferenc gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkatrészekből összeállítani: teájában nem kevesebb, mint 30 különböző alkatrész van, mely különös eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról a csuznál és köszvénynél számos gyógyult köszönőlevele tanuskodik. Csak gróf Butschin-Streinfeld grófné, alezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udv. szállítónál, Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban.

Aradon főraktár: Földes Kelemen és Hajós Arpád gyógyszertáraiban.

Az összes hazai kiadók  
**Naptárai**

az 1905-ik évre

**Szilber J. Antal**  
fűtéri könyvkereskedésében kaphatók.

## Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borsfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepenél  
Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója. Nagy-Küküllő vármezeje volt szőlészeti biztosa stb.

**Lugasszőlő oltványok szintén mérsékelt áron!**

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió literrel nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

**GLOBUS**  
**PUTZ-EXTRACT**  
 Bestes Putzmittel der Welt  
 Neueste Erfindung  
 Nur steht mit Firma u. Globus in rothem Strafen  
 Bestes Putzmittel der Welt

**tisztító-  
 kőronal**

jobban tisztít, mint minden más fémtisztító

Háromszori beküldésre megszabadul kellemetlen lábizzaságotól. Egy korona beküldése ellenében (tíz levéljeggyel) bérmentve küldi Reisz Halas.

# VILÁGHIRŰ!

a „Rekord“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arc-képeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél, a világ minden tájáról.

— Első rangú képek árai: —

Olaj- aquarel- és pastell festékekben fénykép után 48—cm. nagys. ára 28 kor.  
 Legfinomabb kivitelű brom- Platin és krétarajz ára . . . . . 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

## „REKORD“

festészeti műintézet. BUDAPEST, VII, Rottenbiller-utca 48.

# Kiváló szerencse

## Töröknél!

Felülmuhatatlanul

kedves főuradánkban a szerencse, rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizetünk nagyrebecsült revóinknek, köztük

### a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában legyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 15 osztálysorsjátékból újból 100.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget

**14 millió 459.000 koronát** sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona**.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,  
 1 a **200.000**, 2 a **100.000**, 1 a **90.000**, 2 a **80.000**,  
 1 a **70.000**, 2 a **60.000**, 1 a **50.000**,  
 1 a **40.000**, 5 a **30.000**, 3 a **25.000**, 8 a **20.000**,  
 8 a **15.000**, 36 a **10.000** korona és még sok egyéb:  
 Összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek árai tervszerűen ;  
 1/5 eredeti sorsjegy frt— 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor 3  
 1/2 " " " 3 " " 6 —; 1/1 " " " 6 " " 12

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

**1. évi november hó 13-ig**

bizalommal hozzánk beküldeni.

# TÖRÖK A. ES TÁRSA

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Erzsébet-körút 4/a.  
 II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben

utánvételezni kérem  
 postautatvánnyal küldöm  
 mellékelem bankjegyekben

A nem tetsző  
 törlendő.

Pontos ezim

# Sok pénz!!

700 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risiko nélkül mel- lékkereset gyanánt.

Bővebbet A. B. 20 alatt Annoncen Bureau des „MERKUR“ Stuttgart, Swabestern.

**BRAZAYÉ**  
**SOSBORSZESZ**

**SOSBORSZESZ**

**NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA**  
**B KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA**  
**HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ**  
**MELLEKELVE VAN!**

## Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, iratot ingyen és bérmentve kaphat a szab. Hattyu gyógyász. által Majna Frankfurt.

A „Kávé király“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „Király-kávé“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer meg- bizleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valaminnt minden iz s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely posta- állomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban.

1 kgros dobez	4 kor 80 fill.
2 „	9 „
4 „	17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a kö- vetkező nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. leglin. Cuba	kor. 13.50
1 „ 5 „ „ Ceylon	„ 12.—
1 „ 5 „ „ Jamakai	„ 11.20

**BIRO és TÁRSA**

A „Kávé király“-hoz.  
 Budapest, VI. ker., Teréz-körút /b.  
 A „Kávé király“-hoz